

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
" pol leta 1 " 60 "
" četr let — " 80 "
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Deželni zbori pa Slovenci.

Svitli cesar so deželne poslance na 7. den marca pozvali na zborovanje. Nas zanimivajo najbolj: deželni zbor štajerski v Gradcu, koroški v Celovcu, kranjski v Ljubljani, goriški v Gorici tržaški v Trstu in istrijski v Poreču; ta so namreč glavna mesta tistih dežel, v katerih Slovenci prebivamo. Že iz rečenega je razvidno, kako močno raztepeni da smo Slovenci po 6 deželah, kar je tudi krivo, da nimamo, razve v Ljubljani, nikder večine poslancev na svoji strani. Skoro povsod smo Nemcem ali Lahom na milost in nemilost izročeni. Najbolj na slabem so tukaj skoro od vseh pozabljeni koroški Slovenci. Te reve že večkrat niso imeli niti edinega zagovornika v deželnem zboru; in če so katerega imeli, so jim ga nestrpljivi nemški liberalci vedeli iz zbornice spraviti; in vendar štejejo koroških Slovencev 125.000 duš, t. j. dobro tretjino vseh prebivalcev.

Na Štajerskem živi 1,137.990 ljudi (po uradnem številkjenju l. 1869), med temi je 687.115 Nemcev in 450.875 Slovencev, t. j. Slovenci znašamo mnogo več, kakor tretjino, dobri $\frac{2}{5}$ vsega prebivalstva. Po tem takem bi imelo od 60 poslancev štajerskega deželnega zbora (virilnih glasov mariborskega in graškega škofa, potem rektorja na vsenčilišču nismo všteli) vsaj 20 spadati na Slovence, toda v resnici smo si po težkem volilnem boju priborili komaj 5 slovenskih poslancev. Ti so: g. Miha Herman, starosta vsem, potem dr. Vošnjak, dr. Dominkuš, dr. Srncec in dr. Radaj. Sicer je po volilnem redu za spod. Štajer odmerjenih 12 poslancev, 4 za mesta in 8 za kmetско skupino. Ali poslanci Reuter, Neckermann, Kaiserfeld in baron Rast (je sedaj odstopil), potem izvoljenci slovenskih nemškutarjev: Seidl, Schmitt, in Schniderschitz nam niso vseskozi prijazni. Zato ima 450.875 štajerskih Slovencev samo 5 zagovornikov, 687.115 Nemcev pa 55 zastopnikov v deželnem zboru v Gradcu. To je res britko stanje za nas in za naše narodne poslance in ni čuda, ako zavedeni Slovenci že več let

iščemo, kako bi se iz take neprilike izvili in vse Slovence združili v eno vsaj upravno celoto. Ali do sedaj je bilo še vse zastoj. Kedaj do zaželjenega cilja pridemo, tega nam nihče povedati ne vè. To pa vemo in se trdno zanašamo, da bodo naši poslanci v Gradcu in drugod neustrašljivo stavili potrebna prašanja ali interpelacije do vlade zlasti glede ravnopravnosti, ki nam je po postavi, od svetlega cesarja podpisani, zagotovljena, potem da bodo kolikor mogoče govorili in storili za zboljšanje gmotnega stanja in posebno, da se bodo krepko upirali vsem nepotrebnim, prevelikim stroškom in nalaganju večjih dač. Letošnje dače so že itak dosti velike, znašajo 4.674.471 gld. (direktni davki z nakladami vred); od teh se za deželo porabi 1.777.333 fl. ostali milijoni pa grejo iz dežele v državno kaso na Dunaju!

„Slov. Gospodar“ pa bode zvesto poročal o delovanju poslancev, da bodo bralci jegovi sami sodili, kateri so in kateri niso pravi!

Cerkvene zadeve.

Zboljšanje plače pri duhovnikih nam liberalni ministri in razni jihovi prijatelji že več let obetajo, pa vedno odlagajo. Tudi letos minister Stremajer dotične postavbe ni spravil pred državni zbor. Izgovarjal se je rekši, da mu je časa zmanjkalo vse priprave za postavbo prirediti. Da pa minister in državni zbor vendar duhovnikom pokažeta svojo milost in skrbljivo prijaznost, sta za l. 1876. odmerila 600.000 fl. v podporo tistim duhovniškim prošencem, ki bodo obdarovanja vredni najdeni. Čudno pri tem obdarovanju pak je to, da bo minister darila jemal iz tistih 755.331 fl., katerih so se morali duhovniki z večjimi dohodki iznebiti in kot posebno dačo plačati, to se reče, denarje, katere je minister pri nekaterih duhovnikih dobil, bode delil med druge po svojem lastnem mnenju in hotenju!!

Čudne reči na Tirolskem. Sredi katoliških Tirolcev so se lutrovci iz Pruskega naselili, dasiravno jim je to po deželni postavi prepovedano,

in imajo ti tujci cerkvo v Innsbrucku in v Meranu s tujimi iz Pruskega prišedšimi pridigarji. Človek bi sedaj mislil, da bodo tudi katoliški redovniki, laški jezuiti, v Briksenu smeli ostati. Ali temu ni tako. Minister Stremajer je tem 29. febr. ukazal šolo in odgojišče fantičev v Briksenu razpustiti in oditi. Vsled takih dogodkov so Tiroleci jako razburjeni — povesod molijo za ohranitev verske edinosti na Tirolskem, katoliška politična društva pa marljivo zborujejo.

Za novo cerkvo Srca Jezusovega v Gradcu je nabranih 40.280 fl. Razun tega je obljubljen klučarsko delo do 500 fl., mizarsko do 200 fl. in steklarsko ali glažarsko do 50 fl. zastoj!

Spriden učitelj. V Straden-u nad Radgono imajo učitelja, kojega sedaj kmetje tožijo in zahtevajo, da se naj popolnem iz učiteljstva odpravi. Omenjeni učitelj je imel navado svojim učencem vedno razlagati, da je molitev pred in po šoli gola potrata pri času, da ni nebes, ne pekla, da je spoved abotna, od mešnikov izmišljena naprava. Ko se je v šoli na steno obesilo novo, leseno razpelo ali „božja martra“ je otrokom rekel: „ko bi le celi seženj drv v sebi imel ta križ, za kurjatvo bi bil ravno prav . . . ta štor sodi v peč, pa ne v šolo . . . Ko so otroci to doma povedali, so se stariši zavzeli in vsi nevoljni učitelja tožili.

Nepričakovan hvalivec civilnega zakona se je našel pri Magjarih. Ti so namreč v Budapeštu na mesto umrlega Deaka v poslanca izvolili Mih. Horvata, ki se da škofa zvati. Ta človek je sicer mešnik, pa nobena škofija na celem svetu ga neče imeti. Leta 1848. je, sam puntar, od putarskega magjarskega ministerstva bil za škofa imenovan, ali papež ga niso nikdar potrdili, nihče ga ni v škofa blagoslovil; tudi svitli cesar ga niso nikdar papežu nasvetovali in po dokončani revoluciji je bil Miha Horvat na vislice obsojen. Tej kazni je všel zbegnovši na Švicarsko, kder je postal freimavrer in si po civilnim zakonu pridjal neko babče. To je nepričakovani hvalivec civilnega zakona in naslednik Deakov v časti poslanstva za državni zbor v Budapeštu. Skoro vsak pameten človek se temu čudi, liberalni listi pa ne vedo samega veselja, kar bi začeli, ker so, kakor sami pravijo, celo škofa našli, ki od njih zaželjeni civilni zakon hvali.

K. Njih eminencija, kardinal Ledohovski, nadškof Poznanski na Pruskem, ki so bili, kakor čitatelji „Gospodarjevi“ že vejo, zavoljo svoje zvestobe v škofovskem poklicu, na dve leti v ječo obsojeni, ktero so letos na svečnico dostali, so se na svojem potu v Rim na pepelnico sredo z brzovlakom skozi Maribor peljali. Na kolodvoru so jih pričakovali naš milostljivi knez in škof, spremljani od štirih korarjev, grof in grofinja Brandis s svojo družino, grof Dorsaj, general Ritter, več viših oficirjev in drugih svetnih gospodov. Prevzvišeni popotnik so z vidnim veseljem srčno pozdravljenje našega milostljivega kneza in škofa,

in izraz počesčenja drugih pričujočih sprejeli. Na bledem licu so se jim brale britke sledi prestane hude ječe, in precej pripognjena visoka telesna postava sicer še le 53 let starega kardinala je dosti glasno pričala, kako hudo je dveletna ječa s premnogimi dušnimi britkosti, ki so le Bogu znane, telesno moč oslabila in zdravje spodkopala. Njih dohod se je hipno razglasil po kolodvoru, in zdajci je stala obilna množica ljudstva pred vozom, ki je z velikim spoštovanjem in vidnim sočutjem vzvišenega mučenika ogledovala, kar nas je jako tolažilo.

Po kratkih minutah so vzeli zopet od nas slovo; in novine poročajo, da so 3. t. m. srečno dospeli v Rim, na kolodvoru že pričakovani od mnogih visokih cerkvenih častnikov in svetnih plemenitnikov. Naj jim služi srčno sočutje, ki se jim je vsepovsodi na potu izkazovalo, v dokaz vesoljnega pripoznanja njih visokih zaslug pa tudi v pokrepčanje oslabilnega zdravja!

Na Laškem zanimiva sedaj mnogo ljudi čudodelna podoba Zveličarjeva na steni cerkve v Ploti blizo mesta Avellino. Podoba je na steno naslikana in je stara, spraskana in odrta, da se blizo ne pozna, kaj da predstavlja. Toda 2 leti že se ob posebnih časih podoba tako sveti in lesketa, da začudeni ljudje Zveličarja gledajo v nepopisljivi nebeški lepoti. Lani se je ta prikazen videla 17. jan. na god Imena Jezusovega, 25. jan. na den spreobrnenja sv. Pavla, potem 9., 10. in 12. marca na slovesnost sv. Rešnje krvi, na belo nedeljo, na Trojičko nedeljo in 29. sept. in 30. nov. v pričo brezštevilnega ljudstva, ki je bilo zaradi svetoletnih odpustkov zbrano. Prikazen je vero med ljudmi uživila, mnogo grešnikov spokorila in veliko nevernikov spreobrnila. Sv. Oče Pij IX. so pobožnim obiskovalcem cerkve v Ploti podelili velike lateranske odpustke.

Gospodarske stvari.

Novi plug za gorate kraje.

M. Potrebo ročnega in okretnega pluga gornjanci živo občutijo. Navadni, po naših goratih krajih udomačeni noriški dvojnasočni plug ni le neokreten, ampak tudi težek in delo z njim težavno. Ta plug z ravno leseno odkladnico ali plužno desko, z lemežem od odkladnice popolnoma ločenim in rekel bi celo neprimernim, je skoraj popolnoma v nasprotju z prvimi postavami mehanike.

Naloga naredbe pripravnega obratnega pluga se je reševala polagoma. Najprej so se premenile odkladnice, potem se je prestavil lemež, popravilo dvakrat obratno ruhavla, postavila naopačno francoska dvojnasočni pluga in slednjič je prišel Skelton z svojim obratnim plugom.

Ta je sicer najpopolnejši obratni plug. Vendar pa je pretežek, preveč sestavljen in predrag.